

Udvalgte kommunale ejendomme Syddjurs kommune 2009

Sistte opdatering: 28 juni 2010

Forsky: Ødele omvæld valgtes af bøse hen i 2009
Børnolog transpon?

Total	2.650.549 CO2 [kg]
Børnehaver	226.778 CO2 [kg]
Skoler	1.506.515 CO2 [kg]
Biblioteker, idrætsfaciliteter, ungdomsskoler	97.016 CO2 [kg]
Ældreområdet	CO2 [kg]
Bo og aktivitetscentre	160.360 CO2 [kg]
Administration	546.625 CO2 [kg]
Materielgårde	113.254 CO2 [kg]

Børnehaver	Institution/ejendom	Adresse	By	EI [kWh]	Varme [kWh]	CO2 [kg]
Balle børnehave	Vestergade 16 / Lykkeholmvej 1	8444 Ballø		5741	Fjv biobraendsler	2515
Børnehaven Hyrdebakken	Hyrdebakken 2	8400 Ebeltoft		12718	Fjv biobraendsler	5570
Æblehaven	Egedalsvej 7	8400 Ebeltoft		14136	Fjv biobraendsler	6192
Æbleskiven	Egedalsvej 7	8400 Ebeltoft		6158	Fjv biobraendsler	2697
Knebel Børnehave	Lyngvej 20	8420 Knebel		9446		18754
Børnehaven Myretuen	Kirkegade 12	8400 Ebeltoft		7932	Fjv biobraendsler	3474
Børnehaven Kornblomsten	Skovvænget 7 A, Tistrup	8400 Ebeltoft		7119	Fjv biobraendsler	3118
Børnehaven Børnenes gård, Basballe	Mols Bjerge Vej 8, Basballe	8400 Ebeltoft		10017		13601
Børnehaven Lærkehuset	Egedalsvej 3	8400 Ebeltoft		8635	Fjv biobraendsler	3782
Børnehaven Kastanjehuset	Parkvej 19	8544 Mørke		8858	Fjv biobraendsler	3880
Børnehaven Hanehøj	Eskerodvej 5	8543 Hornslet		31603		25796
Børnehuset Ådalens	Klørevej 1, Skørring	8544 Mørke		21610	Fjv biobraendsler	9465
Børnehaven Mosegårdten	Stationevej 25	8543 Hornslet		26689		23777
Børnehuset Ågården	Ågårdsvej 3	8543 Hornslet		19416	64560	20600
Dorthea Børnehaven	Bugtrupvej 37-39, Kolind	8560 Kolind		15970	Fjv biobraendsler	6995
Magrethe Børnehaven	Bøgevej 1, Pindstrup	8560 Kolind		16486	Fjv biobraendsler	7221
Ringvejens Børnehave	Nordre Ringvej 5, Ryomgård	8550 Ryomgård		17061	Fjv biobraendsler	7473
Poppelvejens Børnehave	Poppelvej 9, Ryomgård	8550 Ryomgård		13785	Fjv biobraendsler	6038
Børnehaven Solbækrogen	Ramtenvej 13 B, Nimtofte	8581 Nimtofte		8849	Fjv biobraendsler	3876
Børnehaven Romlehøj	Bugtrupvej 29, Kolind	8560 Kolind		15232	Fjv biobraendsler	6672
Børnehaven Moesbakken	Moesbakken 2 A, Rønde	8410 Rønde		13542	Fjv biobraendsler	5931
Børnehaven Thorsager	Dalgaardsvæj 2 A, Thorsager	8410 Rønde		8820	Fjv biobraendsler	3863
Skovbørnehaven Lille Arnold	Sandballevej 5, Thorsager	8410 Rønde		8447	Fjv biobraendsler	3700
Børnehaven Ugjen	Århusvej 27, Ugelbølle	8410 Rønde		11254	Biobraendsler	4929
Børnehaven Feldballe	Kelstrupvej 7, Feldballe	8410 Rønde		14546	Biobraendsler	6371
Børnehuset Bækdalens	Tendrup Hovej 7A	8543 Hornslet		19597		20489
Sum				63540		226778

Skoler	Adresse	By	EI [kWh]	Varme [kWh]	CO2 [kg]
Institution/ejendom					
Molisskolen (microkraftvarme)	Skoletøften 17	8420 Knebel	66277	783860	256632
Rosmusskole	Bispemosevej 3-5, Rosmus	8444 Ballø	124758	Fjv biobränsler	54644
Skelhøjeskolen	Skolevej 7	8400 Ebeltoft	113749	Fjv biobränsler	49822
Toffevangsskolen	Østerallé 19	8400 Ebeltoft	166042	Fjv biobränsler	72726
Egedalsskolen	Egedalsvej 2 og 2A	8400 Ebeltoft	15784	Fjv biobränsler	6913
Hornsletskole	Ballesvej 6, Hornslet	8543 Hornslet	367239	1447000	431968
Mørke Skole	Kirkevej 13, Mørke	8544 Mørke	107380	Fjv biobränsler	47032
Ådalsskolen	Ådalen 2, Skørting	8543 Hornslet	169304	650000	262890
Kolind Centralskole	Bugtrupvej 27	8560 Kolind	163610	Fjv biobränsler	71661
Marienhoffskolen	Marienhoffvej 11 A	8550 Ryomgård	103654	Fjv biobränsler	45400
Bauneskolen i Nimtofte	Ramtenvej 14 A og 14 B	8581 Nimtofte	26828	Fjv biobränsler	11751
Pindstrupskole	Skolevej 1, Pindstrup	8550 Ryomgård	30266	Fjv biobränsler	13257
Rønde Skole	Skrejrupvej 1	8410 Rønde	223471	Fjv biobränsler	97880
Thorsager Skole	Kløvenvangen 6 A, Thorsager	8410 Rønde	70722	Fjv biobränsler	30976
Feldballeskole	Ebeltoftvej 56, Feldballe	8410 Rønde	41232	Biobränsler	18060
Ugelbølleskole	Aarhusvej 27, Ugelbølle	8410 Rønde	79686	Biobränsler	34902
Sum			1506515		

Biblioteker, idrætsfaciliteter, ungdomsskoler	Adresse	By	EI [kWh]	Varme [kWh]	CO2 [kg]
Institution/ejendom					
Biblioteket i Rosenholm under ombygning med i 2011	Tingvej 35, Hornslet	8543 Hornslet			
Biblioteket i Rønde	Skolevej 12-14, Rønde	8410 Rønde	48347	Fjv biobränsler	21176
Svømmebad	Bugtrupvej 25, Kolind	8560 Kolind	15041	Fjv biobränsler	6588
Sportshal i Thorsager	Kløvenvangen 6 B, Thorsager	8410 Rønde	27124	Fjv biobränsler	11880
Kolindhallen	Bugtrupvej 33, Kolind	8560 Kolind	31284	Fjv biobränsler	13702
Middiurshallen omlägning af målere med i 2011	Marienhoffvej 11 A, Ryomgård	8550 Ryomgård		Fjv biobränsler	
Festpladsen Aktiviteshuset bygget i 2010 med i 2011	Nøreallé 4, Ebeltoft	8400 Ebeltoft		Fjv biobränsler	
Festpladsen og Festpavillionen	Nøreallé 4, Ebeltoft	8400 Ebeltoft	10000	Fjv biobränsler	4380
Ungdomsskolen "Trekanten"	Rosenholmvej 1, Hornslet	8543 Hornslet	11847	182.000	39289
Sum				97016	

Ældremrådet	Adresse	By	EI [kWh]	Varme [kWh]	CO2 [kg]
Institution/ejendom					
Søhusparken servicecenter	Søhusvej 8, Ebeltoft	8400 Ebeltoft			
Lyngparken servicecenter	Lyngevej 3, Knebel	8420 Knebel			
Vesterled servicecenter	Arhusvej 33-35, Tistrup	8400 Ebeltoft			
Plejehjemmet Rosengården	Tingvej 22, Hornslet	8543 Hornslet			
Ringparken plejecenter	Nordre Ringvej 9A- D, 9L og 9K, Ryomgård	8550 Ryomgård			
Lindsgården plejecenter	Skolevej 19, Mørke	8544 Mørke			
Områdecenter Lillerup	Hovedgaden 79, Rønde	8410 Rønde			
Sum					

Bo og aktivitetscentre

Institution/ejendom	Adresse	By	EI [kWh]	Varme [kWh]	CO2 [kg]
Rosenholm Bo og aktivitetscenter	Rodskovvej 10	8543 Hornslet	78674	203400	72569
Marie Magdalene Bo og aktivitetscenter	Vestergade 1116 A-B-C, Ryomgård	8550 Ryomgård	41803	Fjv biobränsler	18310
Skovly Bo og aktivitetscentre	Randersvej 85 Mørke	8544 Mørke	32300	Fjv biobränsler	14147
Projektcenter Syddjurs (værksted)	A. Knudsensvej 6, Ebeltoft	8400 Ebeltoft	42250	Fjv biobränsler	18506
Dukan - Projektcenter Syddjurs	Leibakken 1, Følleindustri område	8410 Rønde	48931	Fjv biobränsler	21432
Tandklinikken på Røndeskole	Skrærupvej 7	8410 Rønde	35152	Fjv biobränsler	15397
Sum					160360

Administration

Institution/ejendom	Adresse	By	EI [kWh]	Varme [kWh]	CO2 [kg]
Ebeltoft rådhus	Lundbergsvej 2, Ebeltoft	8400 Ebeltoft	447790	Fjv biobränsler	196132
Rosenholm rådhus	Tingvej 17, Hornslet	8543 Hornslet	166898		104579
Middjurs rådhus	Bugtrupvej 29, Kolind	8560 Kolind	85482	Fjv biobränsler	37441
Rønde rådhus	Hovedgaden 77, Rønde	8410 Rønde	475966	Fjv biobränsler	208473
Sum					546625

Materielgårde

Institution/ejendom	Adresse	By	EI [kWh]	Varme [kWh]	CO2 [kg]
Materielgården Ebeltoft	Falckvej 4, Ebeltoft	8400 Ebeltoft	46438		42407
Materielgården Rosenholm	Hornbjergvej 19, Hornslet	8543 Hornslet	59162		33172
Materielgården i Middjurs	Industrivej 61, Ryomgård	8550 Ryomgård	8532		31978
Materielgården i Rønde	Leibakken 9, Følle industriområde	8400 Rønde	13008	Biobränsler	5698
Sum					113254

Omregningefaktor

EI	Faktor Enhed	Omregning
EI	0,438 kg CO2/kWh	
Gasolie (fyringsolie)	2,65 kg CO2/liter	
Gasolie (fyringsolie)	0,1 liter/kWh	
Fjernvarme Hornslet	0,171 kg CO2/kWh	
Fjernvarme Ebeltoft (biobränsel)	0 kg CO2/kWh	
Fjernvarme Rønde (biobränsel)	0 kg CO2/kWh	
Fjernvarme Mørke (biobränsel)	0 kg CO2/kWh	
Fjernvarme Tirstrup (biobränsel)	0 kg CO2/kWh	
Fjernvarme Ryomgård (biobränsel)	0 kg CO2/kWh	
Fjernvarme Kolind (biobränsel)	0 kg CO2/kWh	
Fjernvarme Balle (biobränsel)	0 kg CO2/kWh	
Fjernvarme Nimtofte (biobränsel)	0 kg CO2/kWh	
Graddage norm DMI Tirstrup 1982-2000	3360 graddage	
Graddage DMI Tirstrup 2009	3001 graddage	
Graddage Uafhængig Forbrug GUF	20%	%

Syddjurs
Kommune

temamøde om klimatilpasning den 11. nov 2010

OPLÆG

Positive proof of global warming

18th Century 1900 1950 1970 1980 1990

Klimahandlingsplan for Syddjurs Kommune

Syddjurs
Kommune

temamøde om klimatilpasning den 11. nov 2010

Temamøde i Byrådet

Formål:

- At præsentere tema og begreber
- Hvad laver andre myndigheder og andre kommuner
- Hvad er kommunens opgave på området
- Forvaltningens forslag på strategi og proces

Syddjurs
Kommune

temamøde om klimatilpasning den 11. nov 2010

Klimaarbejdet omfatter egentlig to problemstillinge:

- Reduktion af CO₂ gasser - energi
- Klimatilpasning – forebyggelse mod oversvømmelse m.v.

Syddjurs
Kommune

temamøde om klimatilpasning den 11. nov 2010

Indhold:

1. Internationale og nationale klimakrav
2. FN's klimascenarier
3. Formkrav til kommunale klimaplaner
4. Indholdet i andre kommuners klimaplaner
5. Overvejelse omkring proces og krav til Klimaplan Syddjurs
6. Forslag til klimastrategi i Syddjurs Kommune
7. Forslag til politisk proces

Syddjurs
Kommune

temamøde om klimatilpasning den 11. nov 2010

Internationale og nationale klimakrav:

- Kyoto-aftalen
- EU – 20/20målsætningen fra 2005: 20% reduktion af CO₂ inden år 2020.
- Regeringen har en vision om 100% uafhængighed af fossile brændstoffer
- 30% af energien skal være VE (dvs 20/20 målet + 10% reduktion fra transportsektoren)
- Klimakommissionens udspil er kommet – der mangler stadig et konkret udspil fra regeringen.
- Ingen statslige krav og pejlemærker til kommunerne – de må selv beslutte scenarie

Syddjurs
Kommune

temamøde om klimatilpasning den 11. nov 2010

FN's klimaprognoser/scenarier:

IPCC's hovedscenarier: A1, A2, B1 og B2 + EU2C

Syddjurs

temamøde om klimatilpasning den 11. nov 2010

Levetid for infrastruktur
Elektricitet (ca. SRD)
Vandværket (Har)
Købst. (var.)
Jernbane
Vej
Bogbørn

Syddjurs

temamøde om klimatilpasning den 11. nov 2010

Krav til kommunale klimaplaner:

- Kommunal klimaplanlægning er frivillig
- Op til den enkelte kommune at vælge klimascenarie/scenarier
- Regeringen har ikke valgt et klimascenarie i sin klimasstrategi
- Staten har det overordnede ansvar for at sikre målopfydelse
- Ingen klimaDUT til kommunerne - endnu
- Ingen statslige klimakrav til Syddjurs (kun DN's klimaaftale)
- Klimahensyn til dels indtaaet i andre sektorplaner (f.eks. spildevandsplan) og landsplandirektivet for den kommende kommuneplan.

Syddjurs

temamøde om klimatilpasning den 11. nov 2010

Klimaufordringen er global - konsekvenser af handlinger kan være uforudsigelige!

CO₂ fra import indgår ikke i Klima baseline

Syddjurs

temamøde om klimatilpasning den 11. nov 2010

Indholdet i andre kommuners klimaplaner:

- En del planer er ikke særligt konkrete og bærer præg af "skåltaale-planlægning" uden konkrete handlinger og budgletter.
- I de fleste planer er der fastlagt et mål for CO₂ reduktion, der skal opfylDES i løbet af xx år. Der er dog stor forskel på ambitionsgraden i de enkelte kommuner.
- Stort set alle klimaplaner holder sig kun til energi og CO₂-besparelser, mens klimatilpasning planlægges separat gennem sektorplanlægning.
- En enkelt kommune har inddraget klimaspørgsmålet i kommuneplanen (Hedensted).
- Et fællestema er, at der sjældent er gennemført en miljø- og samfundsøkonomisk vurderinger for de enkelte indstansoner ud fra en helhedsbetragtning. Risiko for at fokus bliver rettet mod uskønnede forslag med ringe CO₂ besparelse per investeret krone.
- I de fleste kommuner er klimaarbejdet organiseret under kommunens tekniske planlægning, og sjældent i de tekniske afdelinger, hvor den praktiske arbejde planlægges og udføres.

Syddjurs

temamøde om klimatilpasning den 11. nov 2010

Erfaringer fra andre kommuners klimaarbejde:

3 organisatoriske tilgange til klimaarbejdet:

- Strategisk/planlægningsorienteret tilgang baseret på Lokal Agenda 21
- Teknisk-miljøfaglig tilgang med klare ansvarsfordelinger og budget
- Udviklingsorienteret tilgang som i et samarbejde med erhvervslivet bruger klimaplanen som redskab for udvikling og vækst

- Samarbejde på tværs i forvaltningen er vigtig
- Have klare mål og fokus på opgaven – ikke skyde med spredhag!
- Vær opmærksom på egne kompetencer – er der ildsjæle?
- Klimaledelse er svært!

Syddjurs

temamøde om klimatilpasning den 11. nov 2010

Endelig energiforbrug i Syddjurs

- Samlet endelig energiforbrug = 3 PJ
- Stør del af energien bruges i transportssektoren –olie (30 %)
- Høj andel VE anvendt i produktionseftervirke og husholdninger (NOVOPAN)

Udledig energiforbrug per indbygger i Syddjurs 2007

Varmeforsyningen i Syddjurs

- Stør andel biomasse (38 %) og olie (38 %) i den individuelle forsyning, ca. 18 % fjernvarme
- Fjernvarmen er baseret på bioenergi (ca. 66 %) mens den resterende andel består af kul, affald mv.
- Fjernvarmevækster anvendte i 2007 overvægtes højt

Syddjurs
temamøde om klimatilpasning den 11. nov 2010

Faglige overvejelse:

- Skal klimaplanen både omfatte handlinger til CO₂ reduktion og klimatilpasning af infrastrukturen – og i givet fald, hvilket klimascenarie skal vi tilpasse os efter?
- Skal klimaplanen omfatte kommunen som virksomhed eller kommunen som geografisk enhed?
- Hvinkel reference skal benyttes som udgangspunkt i evt. reduktionsmål. Der foreligger allerede nu en energiopgørelse for 2007, men en nyere opgørelse for f.eks. 2009 eller 2010 kunne blive mere præcis og målrettet klimaplanen.
- Hvem skal formule klimaplanen? Forvaltningen selv eller eksternt konsulent til hele eller dele af planen. Alle tre aktører koster ressourcer, og hvor skal de hentes fra? Det vurderes at være muligt selv at formulere en klimaplan, men enkelte specialempgaver bør overlades til konsulenter (f.eks. opstilling af et energiregnskab for hele kommunen).
- Højere f. m. reelle klimahandlinger end mange, der aldrig bliver realiseret.
- Hvordan skal klimaarbejdet organiseres og finansieres. Skal klimaarbejdet som ny opgave referere til et udvalg, eller skal den nuværende praksis, hvor opgaven er delt mellem PUK og NTM, fortsætte?
- Hvordan skal planprocessen forløbe, herunder de politiske beslutninger og borgerinddragelse. Skal processen være meget styret fra kommunens side – eller skal ”ordet gives fri”?

Syddjurs
temamøde om klimatilpasning den 11. nov 2010

Vi starter jo ikke på bar bund.....!

Initiativer i Syddjurs Kommune

- Kommuneplan 2008 (med konkrete retningslinjer mht klimatilpasning)
- Klimakommune i samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening
- Energihåndlingsplan for kommunale bygninger
- Energimarkering af kommunale bygninger
- Varmeplancraftning – Strategisk energiplan
- Vandmølleplanlægning – [VVM](#) og planlægning af vindmøller v. Kærende, Skifjord og Skælgård
- Biogasplanlægning – [VVM](#) og planlægning af biogasanlæg v. Andi

Fælles initiativer mellem Syddjurs og Norddjurs Kommune

- Djurs Energiland (energiregnskab og 9 handlingsforslag)
- Vandmøller ved Mel Flak
- Forbedring af kollektiv trafik – letbanesamarbejdet

Syddjurs
temamøde om klimatilpasning den 11. nov 2010

Forslag til klimaindsats i Syddjurs Kommune

Udfordringer:

- Kommunen er lille – klimaufordringen er global
- Vi skal fokusere på en indsats, der tilgodeser vores borgere og hvor kommunen ger en forskel med sine handlinger.
- Vi mangler (stadiig) nationale krav og pejlemærker for indsatsen
- Vi skal også se på klimaufordringen i et udviklingsperspektiv
- Kommunens råderum mht økonomi og ressourcer er meget begrænset
- Vores indsats skal kunne dokumenteres – dvs gøres målbar

Syddjurs
temamøde om klimatilpasning den 11. nov 2010

Forslag til klimaindsats/handlinger

- Klimatilpasningen med fokus på nogle få centrale områder, der kræver tidlig indsats og hvor en tværgående indsats er vigtig – her kan der f.eks. tankes på den fysiske planlægning i kystzonen, oversvømmelsessikring samt håndtering af mere vand i landskabet og byerne.
- Indtænkning af klimaufordringen i alle former for planlægning, dvs lokalplaner, kommuneplan, sektorplaner og relevante politiker/retningslinier.
- Strategiske klimasamarbejder og netværk med relevante aktører - set i et udviklingsperspektiv
- Den nuværende indsats med energibesparelse i de kommunale ejendomme fortsættes
- Den kommande Varmeplan Syddjurs vurderes at blive et væsentligt værktøj i klimaarbejdet
- Ny Spildevandsplan for kommunen – med bl.a. bedre regulering af regnvandsbetinget udledning
- Ansættelse af klimakoordinator til koordination af den tværgående indsats, dokumentation og formidling

Syddjurs
temamøde om klimatilpasning den 11. nov 2010

Hvad bør vi så i første omgang ikke arbejde med.....:

- Fremme af vindmølle energi – Vi har i forvejen en opgave som myndighed. Andre aktører og penge er i forvejen på banen.
- Fremme af biogas – det gør vi i forvejen. Andre aktører og støttekroner findes.
- Mindskelse af olie til transport, herunder fremme af den kollektive trafik – er meget dyrt foruden at staten og regionen i forvejen spiller den største rolle
- Energibesparelse i husholdningen – vi har ingen lovbindende opgave og en række statslige institutioner og energiselskaberne er i forvejen forpligtet til en række initiativer.

Syddjurs
temamøde om klimatilpasning den 11. nov 2010

Forslag til den politiske proces

Måned	Temamøde i Byrådet	Indføring til klimaarbejdet
November 2010	Temamøde i Byrådet	Indføring til klimaarbejdet
Januar 2011	Fællesmøde NTM/PUK	Udkast til kommissarium for klimaplan
Feb-aug 2011	Arbejdsperiode	Energiregnskab udarbejdes
Maj/Juni	Statusmøde NTM/PUK	Varmeplan/energiplan udarbejdes
September 2011	Udvælgsgodkendelse	Styregruppe: tekniske chefer/direktører
Okt-nov 2011	Byrådet godkender	Arbejdsgruppe: PUK + N&M
December 2011	Offentlig høring	Fremdriftten klimaarbejdet
	Byrådet	Evt opлаг til Budget 2012
		Forslag til klimahandlingsplan godkendes
		Endelig klimahandlingsplan godkendes

Syddjurs
Kommune

temamøde om klimatilpasning den 11. nov 2010

Syddjurs
Kommune

temamøde om klimatilpasning den 11. nov 2010

Mere information:

- www.klimatilpasning.dk
- www.ru.rm.dk, - Region Midtjylland "Vind over vandet"
- www.ens.dk (Energiministeriet, med gode links)
- www.kl.dk
- www.klimadebat.dk
- www.cres-centre.dk
- www.ipcc.ch
- www.dmi.dk